

10.4.2017

Anslutande lagar och motiveringar till dessa

2.

**Lag
om ändring av 6 § i lagen om högsta förvaltningsdomstolen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om högsta förvaltningsdomstolen (1265/2006) 6 § 5 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag 649/2016, som följer:

6 §

Högsta förvaltningsdomstolen är domför också i en sammansättning med en ledamot när den behandlar och avgör följande ärenden, om inte en fråga som ska avgöras i ärendet på grund av sin natur kräver en kollegial sammansättning enligt 1, 2 eller 4 mom.:

3) avvisande i ett ärende enligt 13 kap. 6 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/), om högsta förvaltningsdomstolen redan har meddelat ett beslut om en ansökan om återbrytande som gjorts av parten i samma ärende, och om yrkanden som har samband med det ärendet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6 §. Hänvisningen till 64 a § i förvaltningsprocesslagen i 5 mom. 3 punkten ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Ansökan om återbrytande regleras i 13 kap. 6 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, vilken i sak motsvarar den bestämmelse i förvaltningsprocesslagen som nämns i den gällande paragrafen. I lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreskrivs dock inte längre om klagan som ett extraordinärt rättsmedel.

3.

Lag om ändring av lagen om förvaltningsdomstolarna

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 21 och 22 §,

sådana de lyder, 21 § i lag 648/2016 och 22 § i lag 382/2007, samt

ändras 12 § 3 och 4 mom., av dem 12 § 3 mom. sådant det lyder i lag 675/2006 och 12 § 4 mom. sådant det lyder i lag 382/2007, som följer:

12 §

Domförhet

— — — — —
Har besvär eller yrkanden som framställts i något annat förvaltningsprocessuellt ärende återtagits helt och hållet, kan en lagfaren ledamot ensam fatta beslut med anledning av detta. En lagfaren ledamot kan ensam avgöra också ett ärende där det är fråga om huruvida besvär eller något annat förvaltningsprocessuellt ärende har anhängiggjorts inom utsatt tid, samt avgöra huruvida förvaltningsdomstolen är behörig att behandla ett ärende som anhängiggjorts där. En lagfaren ledamot kan ensam fatta beslut om ett förordnande som gäller verkställighet enligt 14 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden eller någon annan lag eller om utfärdandet av något annat interimistiskt förordnande. En lagfaren ledamot kan ensam fatta beslut om att *muntlig förberedelse* eller muntlig förhandling ska ordnas eller att syn eller inspektion förrättas i ärendet samt träffa de avgöranden som gäller genomförandet av dessa förfaranden och även besluta om andra åtgärder som hänför sig till ärendets förberedelse. En lagfaren ledamot kan också ensam förkasta ett yrkande som gäller *ordnande* av muntlig förhandling, *muntlig förberedelse*, syn eller inspektion. *En lagfaren ledamot eller föredragande kan förrätta inspektion på platsen.*

Bestämmelser om förvaltningsdomstolens domförhet i ärenden som gäller rättegångens offentlighet i förvaltningsdomstolen finns i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007). *Bestämmelser om förvaltningsdomstolens domförhet i ärenden som gäller domarjäv finns i 1 kap. 5 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.*

_____ *Denna lag träder i kraft den 20.*

12 §. Domförhet. Paragrafens 3 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till 32 § i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen och den kompletteras med ett omnämnande av andra interimistiska förordnanden. Bestämmelser om verkställighetsförordnanden och andra interimistiska förordnanden finns i 14 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. En lagfaren ledamot kan ensam fatta beslut om ett förordnande som gäller verkställighet och om utfärdandet av något annat interimistiskt förordnande.

Enligt gällande lag kan beslut om säkringsåtgärder meddelas av tingsrätten eller marknadsdomstolen i en sammansättning med en domare på det sätt som anges i 7 kap. i rättegångsbalken. Genom den föreslagna ändringen av rättegångsbalken begränsas tingsrättens behörighet till att gälla enbart sådana ärenden som hör till dess behörighet och interimistiska förordnanden som gäller ärenden som ska behandlas som förvaltningsprocessuella ärenden utfärdas framöver av en förvaltningsdomstol.

I 6 kap. 15 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreskrivs om förrättande av inspektion och i 13 § om muntlig förberedelse. Till lagen om förvaltningsdomstolar fogas bestämmelser om domstolarnas domförhet när det gäller beslut om förrättande av inspektion och ordnande av muntlig förberedelse. Beslutet kan fattas av den beslutande sammansättningens ordförande eller en annan lagfaren ledamot.

Till 4 mom. fogas en hänvisning till 1 kap. 5 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, som innehåller bestämmelser om domför sammansättning i ett ärende som gäller domarjäv.

21 §. *Förvaltningsdomstolens rätt att få upplysningar och handräckning av myndigheter.* Paragrafen upphävs som onödig. Om förvaltningsdomstolens rätt att få upplysningar föreskrivs i 6 kap. 16 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

22 §. *Rättegångens offentlighet.* Paragrafen upphävs som onödig. Hänvisningen till lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007) är onödig eftersom den lagen även i övrigt tillämpas vid förvaltningsdomstolarna.

4.

Lag om ändring av rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i rättegångsbalken (4/1734) 7 kap. 1 och 2 § samt 3 § 1 mom. sådana de lyder i lag 707/2007, som följer:

7 kap.

Om säkringsåtgärder

1 §

Om sökanden visar sannolika skäl för att han har en fordran för vilken motparten kan åläggas betalningsskyldighet genom ett avgörande enligt 2 kap. 2 § *1–4 punkten* i utsökningsbalken (705/2007) och det är fara för att motparten gömmer, förstör eller överlåter sin egendom eller gör något annat som äventyrar sökandens fordran, får domstolen bestämma att motpartens lösa eller fasta egendom ska beläggas med kvarstad i den utsträckning som behövs för att fordran ska kunna säkerställas.

2 §

Det får också bestämmas att ett föremål eller viss annan egendom som finns i motpartens besittning ska beläggas med kvarstad, om sökanden visar sannolika skäl för att han har bättre rätt till föremålet eller egendomen och denna rätt kan styrkas genom ett avgörande enligt 2 kap. 2 § *1–4 punkten* i utsökningsbalken och det är fara för att motparten gömmer, förstör eller överlåter föremålet eller egendomen eller gör något annat som äventyrar sökandens rätt.

3 §

Om sökanden visar sannolika skäl för att han har någon annan rätt gentemot motparten än vad som nämns i 1 eller 2 § och den kan styrkas genom ett avgörande enligt 2 kap. 2 § *1–4 punkten* i utsökningsbalken, och det är fara för att motparten genom att göra, påbörja eller underlåta något eller på något annat sätt förhindrar eller försvagar sökandens möjligheter att göra sin rätt gällande eller väsentligen minskar dess värde eller betydelse, får domstolen

- 1) vid vite förbjuda motparten att göra eller påbörja något,
- 2) vid vite förelägga motparten att göra något,
- 3) berättiga sökanden att göra eller låta göra något,
- 4) bestämma att motparten tillhörig egendom ska överlämnas i en sysslomans besittning och förvaltning, eller
- 5) bestämma om andra åtgärder som behövs för att trygga sökandens rätt.

Denna lag träder i kraft den 20.

1–3 §. Den föreslagna ändringen fråntar de allmänna domstolarna behörigheten att förordna om säkringsåtgärder i förvaltningsprocessuella ärenden. Bestämmelser om förordnandet av interimistiskt rättsskydd i förvaltningsärenden finns i 14 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (xx/xxx). En överföring av behörighet från de allmänna domstolarna till förvaltningsdomstolarna gör rättskipningssystemet klarare och motsvarar uppdelningen i förvaltningsrättskipning och allmän rättskipning. Med tanke på rättskipningssystemet vore det logiskt att realiserandet av rättsskyddet i förvaltningsprocessuella ärenden till alla delar skulle höra till förvaltningsdomstolens behörighet.

Tingsrätterna är med stöd av 7 kap. 1–3 § i den gällande rättegångsbalken behöriga att förordna om säkringsåtgärder i ärenden där ett avgörande som bygger på utsökning är möjligt. En förteckning över utsökningsgrunderna finns i 2 kap. 2 § i utsökningsbalken (705/2007). Utsökningsgrunder är bland andra beslut av en förvaltningsdomstol och beslut av någon annan myndighet i förvaltningsprocessärenden (5 punkten) samt beslut av statsrådet, ett ministerium, ett ämbetsverk som hör till statens centralförvaltning eller ett regionförvaltningsverk samt andra förvaltningsbeslut, om beslutet i fråga enligt någon annan lag ska verkställas i den ordning som anges i den lagen (6 punkten). Genom att begränsa tingsrättens behörighet så att den gäller enbart de avgöranden som avses i 2 kap. 2 § 1–4 punkten i utsökningsbalken, kan de allmänna domstolarna inte längre förordna om säkringsåtgärder i förvaltningsprocessärenden. Efter de föreslagna ändringarna ska realiserandet av ett interimistiskt rättsskydd i förvaltningsprocessärenden entydigt och till alla delar höra till förvaltningsdomstolarnas behörighet.

Förslaget påverkar inte marknadsdomstolens behörighet att förordna om säkringsåtgärder enligt 7 kap. 4 § i rättegångsbalken, eftersom marknadsdomstolen inte heller nu förordnar om säkringsåtgärder i förvaltningsprocessuella ärenden.

5.

**Lag
om ändring av 2 kap. 21 § i utsökningsbalken**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsökningsbalken (705/2007) 2 kap 21 § som följer:

2 kap.

Utsökningsgrunder

21 §

Förvaltningsprocessbeslut och förvaltningsbeslut

Ett i 2 § 1 mom. 5 eller 6 punkten avsett icke lagakraftvunnet förvaltningsprocessbeslut eller förvaltningsbeslut om föreläggande av betalningsskyldighet får verkställas med iakttagande av 5 §. Om andra skyldigheter har ålagts i beslutet, får beslutet verkställas först när det har vunnit laga kraft. Om det dock i beslutet med stöd av *14 kap 1 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/)* har bestämts att beslutet kan verkställas innan det har vunnit laga kraft, iaktas i tillämpliga delar 6–8 § i detta kapitel. Om det i någon annan lag finns andra bestämmelser om laga kraft vid verkställighet av förvaltningsprocessbeslut eller förvaltningsbeslut i ett visst slag av ärenden, ska dessa iaktas.

Beträffande meddelande av förordnande om avbrott och andra motsvarande bestämmelser om verkställigheten gäller *14 kap. 2 och 3 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*. Om ett förvaltningsbeslut eller ett förvaltningsprocessbeslut upphävs eller ändras, gäller 15–17 § i detta kapitel.

Denna lag träder i kraft den 20 .

21 §. *Förvaltningsprocessbeslut och förvaltningsbeslut.* Hänvisningen till 31 § 2 i förvaltningsprocesslagen i *1 mom.* ändras så att den gäller 14 kap. 1 § 2. mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Bestämmelsen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men den preciseras i förhållande till nuläget.

I fråga om meddelande av förordnande om avbrott och andra motsvarande bestämmelser om verkställigheten i *2 mom.* hänvisas till 32 och 66 § i förvaltningsprocesslagen. Det föreslås att hänvisningen ändras så att den gäller 14 kap. 2 och 3 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, vilka huvudsakligen motsvarar de nämnda bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen. De nya bestämmelserna gör det möjligt att utfärda även andra interimistiska förordnanden och bestämmelserna preciseras i förhållande till nuläget.

6.

Lag om ändring av lagen om rättegång i försäkringsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om rättegång i försäkringsdomstolen (677/2016) 14 §,
ändras i lagen 1 § 2 mom., 5 § 1 mom., 14 §, 19 § 1 mom. och 20 § 1 och 2 mom., samt
fogas till lagen en ny 1 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Vid behandlingen av mål och ärenden i försäkringsdomstolen tillämpas *lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/)*, om inte något annat föreskrivs särskilt.

1 a §

Försäkringsdomstolsbesluts överklagbarhet

Försäkringsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär, om inte något annat föreskrivs särskilt i lag.

2 kap.

Domförhet

5 §

Försäkringsdomstolens domförhet med en ledamot

Försäkringsdomstolen är domför med en ledamot om inte den fråga som ska avgöras är av en sådan art att den förutsätter en sammansättning med tre eller fem ledamöter och gäller

- 1) avvisande av ett mål eller ärende som blivit anhängigt vid försäkringsdomstolen men inte hör till dess behörighet,
- 2) avvisande av ett mål eller ärende som kommit in efter besvärstiden,
- 3) ett mål eller ärende som med anledning av ny utredning i sin helhet ska återremitteras eller överföras till förmånsverket,
- 4) ett utmättningsärende och yrkanden i samband därmed,

5) avbrytande av verkställighet och yrkanden i samband därmed *eller ett ärende som gäller något annat interimistiskt förordnande.*

6) ett mål eller ärende där besvär, en ansökan eller yrkanden har återtagits helt och hållet samt yrkanden i samband därmed.

4 kap.

Extraordinärt ändringssökande

19 §

Undanröjande av beslut

Försäkringsdomstolen kan undanröja ett lagakraftvunnet beslut och förordna om ny behandling av målet eller ärendet enligt vad som föreskrivs särskilt. Ansökan om undanröjande av ett beslut ska göras inom fem år från det att beslutet har vunnit laga kraft. Av synnerligen vägande skäl kan ett beslut undanröjas också på ansökan som gjorts efter utgången av den föreskrivna tiden. På förfarandet vid undanröjande av beslut tillämpas i övrigt vad som i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* föreskrivs om besvär.

20 §

Återbrytande av beslut

Högsta förvaltningsdomstolen kan återbryta ett beslut av försäkringsdomstolen, om det vid behandlingen av målet eller ärendet i försäkringsdomstolen har inträffat ett sådant fel i förfarandet som väsentligt har kunnat inverka på beslutet. På återbrytande av beslut tillämpas i övrigt vad som i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* föreskrivs om detta.

I andra än i 1 mom. avsedda mål och ärenden som hör till försäkringsdomstolens behörighet tillämpas inte bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande i 13 kap. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

1 §. Tillämpningsområde. Enligt förslaget upphävs förvaltningsprocesslagen och ersätts med lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Paragrafens 2 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

1 a § Försäkringsdomstolsbesluts överklagbarhet. Paragrafen är ny. Förvaltningsdomstolen är den högsta domstolsinstansen i ärenden som gäller utkomststöd. Ändring i beslut av anstalter och bolag som beviljar förmåner söks i allmänhet hos den besvärdsnämnd som behandlar dessa ärenden och ändring i besvärsnämndernas beslut söks vid försäkringsdomstolen. Bestämmelsen ändrar inte gällande praxis utan klargör det rådande läget.

I vissa ärenden som gäller ersättning som baserar sig på lagen om olycksfallsförsäkring är det dock möjligt att ansöka om besvärstillstånd av högsta domstolen. Således bör detta nämnas i

bestämmelsen: att det i någon annan lag särskilt kan föreskrivas om överklagande av försäkringsdomstolens beslut genom besvär.

19 §. *Undanröjande av beslut.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

20 §. *Återbrytande av beslut.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

Den exkluderande hänvisningen till 11 kap. i förvaltningsprocesslagen i 2 mom. ska enligt förslaget ändras så att den gäller 13 kap i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Bestämmelsen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

7.

**Lag
om ändring av lagen om rättegång i marknadsdomstolen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) 2 kap. 1 § 2 mom., 3 kap. 1 § 2 mom., 4 kap. 5 § 1 mom., 7 § 2 mom., 11 § 2 mom., 14 och 16 § samt 6 kap. 7 § 4 mom. och 7 kap. 2 § 3 mom., som följer:

2 kap.

Handläggning av konkurrens- och tillsynsärenden

1 §

Handläggning av konkurrens- och tillsynsärenden

Till den del något annat inte bestäms i de lagar som nämns i 1 kap. 2 §, ska konkurrens- och tillsynsärenden i övrigt handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/).

3 kap.

Handläggning av upphandlingsärenden

1 §

Handläggning av upphandlingsärenden

Till den del något annat inte bestäms i de lagar som nämns i 1 kap. 3 §, ska upphandlingsärenden i övrigt handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/).

4 kap.

Handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

5 §

Komplettering av besvären

På komplettering av bristfälliga besvär tillämpas 6 kap. 6 § i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

7 §

Bemötandets innehåll

På de uppgifter som lämnas i bemötandet tillämpas dessutom 3 kap. 5 § i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*. Till bemötandet ska fogas de handlingar som motparten åberopar, om de inte har lämnats in till registermyndigheten tidigare.

*11 §
Handläggningen av ett ärende vid förberedelsesammanträde*

På delgivning av en kallelse och på protokollföring vid förberedelsesammanträdet tillämpas 6 kap. 13 § 3 mom., 7 kap. 6 § och 9 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

*14 §
Muntlig förhandling*

På muntlig förhandling tillämpas 7 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Marknadsdomstolen får dock med samtycke av en part eller registermyndigheten anförtro parten eller myndigheten uppgiften att kalla ett vittne, en sakkunnig eller någon annan som ska höras i bevissyfte till den muntliga förhandlingen, om domstolen anser att det finns grundad anledning till det.

16 §

Tillämpning av lagen om rättegång i förvaltningsärenden

Till den del något annat inte bestäms i denna lag eller i de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1 eller 5–14 punkten, tillämpas på handläggningen av besvärärenden i marknadsdomstolen vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden

*6 kap.
Särskilda bestämmelser*

*7 §
Meddelande eller avkunnande av beslut i förvaltningsprocessärenden*

På delgivning av beslut tillämpas 9 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

*7 kap.
Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden*

*2 §
Sökande av ändring i besvärärenden*

På anförande av besvär tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Denna lag träder i kraft den 20.

2 kap.

1 §. *Handläggning av konkurrens- och tillsynsärenden.* Paragrafens 2 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

3 kap.

1 §. *Handläggning av upphandlingsärenden.* Paragrafens 2 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

4 kap.

5 §. *Komplettering av besvären.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt huvudsakligen den gällande lagen, men hänvisningen till 28 § i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

Bestämmelser om komplettering av besvär finns i 6 kap. 6 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

7 §. *Bemötandets innehåll.* Paragrafens 2 mom. motsvarar innehållsmässigt huvudsakligen den gällande lagen, men hänvisningen till 24 § i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

I lagen om rättegång i förvaltningsärenden finns bestämmelser om uppgivande av kontaktuppgifter och om så kallad processadress i 3 kap. 5 §.

Undertecknandet behöver inte särskilt omnämnas i bestämmelsen.

11 §. *Handläggningen av ett ärende vid förberedelsesammanträde.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om upprättande av protokoll över den muntliga förberedelsen finns i 6 kap. 13 § 3 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, om kallande av delaktiga i rättegången i 7 kap. 6 § och om delgivning i 9 kap.

14 §. *Muntlig förhandling.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt huvudsakligen den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen. 7 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, om muntlig förhandling, är mer detaljerat än den gällande förvaltningsprocesslagen.

16 §. *Tillämpning av lagen om rättegång i förvaltningsärenden.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

6 kap.

7 §. *Meddelande eller avkunnande av beslut i förvaltningsprocessärenden.* Den hänvisning till 55 § i förvaltningsprocesslagen som finns i 4 mom. ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om delgivning finns i 9 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

7 kap.

2 §. *Sökande av ändring i besvärärenden.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

8.

Lag om ändring av lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007) 2 § 2 mom., 13 § 1 mom., 18 § 2 mom., 20 § 3 mom. och 21 §, av dem 13 § 1 mom. sådant det lyder i lag 800/2015 och 20 § 3 mom. sådant det lyder i lag 905/2015, som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Med förvaltningsdomstol avses i denna lag högsta förvaltningsdomstolen, förvaltningsdomstolarna och försäkringsdomstolen. Vad som i denna lag föreskrivs om förvaltningsdomstolarna gäller i de fall där *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/) tillämpas på behandlingen av ett ärende också marknadsdomstolen och sådana nämnder som inrättats för behandlingen av besvärärenden.

13 §

Begränsning av allmänhetens närvarorätt

Förvaltningsdomstolen får begränsa allmänhetens närvaro vid offentlig förhandling, om det behövs för att ett vittne, någon annan som ska höras eller en rättegångspart eller den som står i ett i 7 kap. 12 § 1 mom. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* avsett förhållande till en sådan person ska kunna skyddas mot hot mot liv eller hälsa. Förvaltningsdomstolen får begränsa allmänhetens närvaro vid offentlig förhandling också om det behövs för att undvika trängsel eller av orsaker som beror på föremålet för en syneförrättning.

18 §

Avgörande om offentlighet vid rättegång

Beslut om utlämnande av en uppgift eller rättegångshandling fattas dock i ett förfarande enligt *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*, om det gäller utlämnande av en uppgift eller handling till en rättegångspart och saken måste avgöras i den anhängiga rättegången. Även frågor som gäller offentligheten vid muntlig förhandling avgörs i ett förfarande enligt *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

20 §

Ändringssökande i beslut i förvaltningsärenden

I fråga om ändringssökande gäller i övrigt det som bestäms i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

21 §

Ändringssökande i beslut i förvaltningsprocessärenden

Beslut som har fattats i ett förfarande enligt *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* får överklagas i samma ordning som beslut i huvudsaken. Beslutet får inte överklagas genom separata besvär.

Denna lag träder i kraft den 20.

2 §. *Lagens tillämpningsområde.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

13 §. *Begränsning av allmänhetens närvarorätt.* Hänvisningen till 39 b § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den gäller 7 kap. 12 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Bestämmelsen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen.

18 §. *Avgörande om offentlighet vid rättegång.* Paragrafens 2 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

20 §. *Ändringssökande i beslut i förvaltningsärenden.* Paragrafens 3 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

21 §. *Ändringssökande i beslut i förvaltningsprocessärenden.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

9.

**Lag
om ändring av lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009) 2 § 1 och 2 mom., sådana de lyder i lag 81/2013, som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på rättskipningsärenden som behandlas vid domstol. Bestämmelserna i denna lag om domstolar tillämpas också på sådana nämnder som har inrättats för att behandla besvärärenden och där *lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/)* tillämpas.

I strafflagen (39/1889) föreskrivs det om nedsättning av straff på grund av dröjsmål vid rättegång. I *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* föreskrivs det om lindring av en administrativ ekonomisk påföljd på grund av dröjsmål vid rättegång.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2 §. Tillämpningsområde. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

10.

Lag om ändring av rättshjälpslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i rättshjälpslagen (257/2002) 13 § 3 mom., 22 § 1 mom. och 27 § 1 mom., av dem 22 § 1 mom. sådant det lyder i lag 927/2008, som följer:

13 §

När rättshjälpen börjar och dess varaktighet

Rättshjälp som har beviljats i ett ärende som behandlas i en förvaltningsdomstol omfattar inte åtgärder som *tidigare* har vidtagits *vid en förvaltningsmyndighet eller en nämnd som har inrättats för att behandla besvärssärenden*. Om domstolen återförvisar ärendet till *myndigheten* eller till den ovan avsedda *nämnden*, gäller förordnandet för ett privat biträde också i denna myndighet, om den återförvisande domstolen så beslutar.

22 §

Ersättningskyldighet för rättshjälpsstagarens motpart

Om rättshjälpsstagarens motpart enligt 21 kap. i rättegångsbalken, 9 kap. i lagen om rättegång i brottmål eller *10 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden* skulle vara skyldig att helt eller delvis ersätta rättshjälpsstagarens rättegångskostnader, ska motparten åläggas att på motsvarande sätt betala ersättning till staten för de kostnader i saken som det med stöd av denna lag har bestämts att ska betalas av statens medel och för det beräknade arvudet till det offentliga rättsbiträdet jämte i 4 § 1 mom. i räntelagen avsedd dröjsmålsränta, som börjar löpa en månad efter den dag då domstolens beslut om betalningsskyldigheten har funnits tillgängligt för parten.

27 §

Behandling i domstolen

Domstolen ska i brådskande ordning behandla ett ärende som gäller beviljande eller ändring av rättshjälp eller rättshjälpens upphörande och som inte avgörs i samband med huvudsaken. Vid behandlingen av ett ärende som gäller rättshjälp och som inte avgörs i samband med huvudsaken iakttas i tingsrätten i tillämpliga delar vad som bestäms om behandling av ansökningsärenden och i en förvaltningsdomstol samt i försäkringsdomstolen i tillämpliga delar vad som bestäms *i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13 §. *När rättshjälpen börjar och dess varaktighet.* Enligt förslaget upphävs förvaltningsprocesslagen och ersätts med lagen om rättegång i förvaltningsärenden och bestämmelsens hänvisning till 1 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen stryks. I lagen om rättegång i förvaltningsärenden finns ingen bestämmelse som direkt motsvarar den bestämmelse som upphävs. Därför ska innehållet i bestämmelsen omformuleras i mer öppna ordalag, dock med användning av begreppen myndighet och nämnd i enlighet med lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen och avsikten är inte att förändra nuläget.

Rättshjälp ska inte heller framöver omfatta åtgärder i anslutning till den behandling i en besvärsnämnd som föregår rättegång i försäkringsdomstolen och inte heller åtgärder inom ramen för förvaltningsförfarande.

22 §. *Ersättningskyldighet för rättshjälpstagarens motpart.* Hänvisningen till 13 kap. i förvaltningsprocesslagen ska enligt förslaget ändras så att den gäller 10 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Bestämmelsen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. De i paragrafen avsedda ersättningarna som rättshjälpstagarens motpart ådöms att betala betalas till staten.

27 §. *Behandling i domstolen.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

11.

Lag om ändring av 20 kap 1 och 4 § i fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fängelselagen (767/2005) 20 kap. 1 § 1 mom. 16 punkten och 4 § 1 mom., sådana de lyder
i lag 393/2015, som följer:

20 kap.

Ändringssökande

1 §

Beslut i vilka ändring får sökas

En fånge eller en dömd får begära omprövning av eller anföra besvär över
Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

16) andra beslut som avses i 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden och som fattats
med stöd av denna lag, om inte sökande av ändring har förbjudits med stöd av 2 § i detta kapitel.

4 §

Besvär hos förvaltningsdomstolen

Regiondirektörens och verkställighetsdirektörens beslut med anledning av en begäran om
omprövning och beslut som avses i 3 § 3 mom. får överklagas genom besvär hos
förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Besvären
ska anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets regiondirektörens beslut har fattats.
Besvär över beslut som fattats av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet eller
verkställighetsdirektören ska anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Denna lag träder i kraft den 20 .

1 §. *Beslut i vilka ändring får sökas.* Hänvisningen till 5 § i förvaltningsprocesslagen i 1 mom. 16
punkten ska enligt förslaget ändras så att den gäller 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i
förvaltningsärenden. Bestämmelsen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men
hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

4 §. *Besvär hos förvaltningsdomstolen.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen,
men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

12.
Lag
om ändring av 15 kap 1 § i häktninglagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i häktninglagen (768/2005) 15 kap. 1 § 1 mom. 8 punkten, sådan den lyder i lag 394/2015,
som följer:

15 kap.
Ändringssökande
1 §

En häktad får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut
som gäller

8) andra beslut som avses i 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/) och som fattats
med stöd av denna lag, om inte sökande av ändring har förbjudits med stöd av 2 § i detta kapitel.

Denna lag träder i kraft den 20.

1 §. Hänvisningen till 5 § i förvaltningsprocesslagen i 1 mom. 8 punkten ska enligt förslaget ändras
så att den gäller 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Bestämmelsen motsvarar
innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya
lagstiftningen.

13.

**Lag
om ändring av 14 kap 16 § i stiftelselagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i stiftelselagen (487/2015) 14 kap. 16 § 1 mom. som följer:

*14 kap.
Tillsyn över stiftelser
16 §
Ändringssökande*

Registermyndighetens beslut om åläggande eller förbud enligt 9 § eller förordnande av gode män enligt 11 § 2 mom. i detta kapitel eller något annat avgörande enligt 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/) som träffats med stöd av denna lag får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol i enlighet med lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I beslutet kan bestämmas att det ska iaktas även om det överklagas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16 §. Ändringssökande. Hänvisningarna i 1 mom. ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen. Ett besluts överklagbarhet regleras i 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

14.

**Lag
om ändring av vattenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i vattenlagen (587/2011) 15 kap. 4 § 2 mom., samt
ändras 14 kap. 5 § 3 mom. samt 15 kap. 1 § 1 mom., 4 § 3 mom., 6 § 1 mom. och 7 § 1 mom. som
följer:

14 kap.

Tillsyn och förvaltningstvång

5 §

Förfarandet i förvaltningstvångsärenden

I fråga om ersättning till en part för de kostnader som behandlingen av ett ärende har orsakat parten
gäller i tillämpliga delar *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/).

15 kap.

Sökande av ändring och verkställande av beslut

1 §

Sökande av ändring

Ändring i beslut som tillståndsmyndigheten, den statliga tillsynsmyndigheten eller den kommunala
miljövårdsmyndigheten har meddelat med stöd av denna lag och i beslut som har meddelats vid en
dikningsförrättning får sökas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol i enlighet med *lagen om
rättegång i förvaltningsärenden*. Besvär över den avgift som tas ut för behandlingen av ett ärende
anförs på samma sätt som besvär över huvudsaken.

4 §

Förfarandet i fullföljdsdomstolen

(2 mom. upphävs)

I fråga om besvär som gäller dikningsförrättningar tillämpas inte *bestämmelserna i 10 kap. 1 och 2
§ i lagen om rättegång i förvaltningsärenden om skyldigheten att ersätta rättegångskostnader för
den myndighet som fattat förvaltningsbeslutet*.

6 §

Sökande av ändring i Vasa förvaltningsdomstols beslut

Ändring i Vasa förvaltningsdomstols beslut får sökas genom besvär hos högsta
förvaltningsdomstolen i enlighet med *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

7 §

Verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft

Ett projekt får inte inledas förrän beslutet som tillåter projektet har vunnit laga kraft. Besvär som gäller ersättningar hindrar inte att projektet inleds. På beslut som meddelas med stöd av denna lag tillämpas inte det som i 14 kap. 1 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreskrivs om verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20.

14 kap.

5 §. *Förfarandet i förvaltningstvångsärenden.* Paragrafens 3 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

15 kap.

1 §. *Ändringssökande.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

4 §. *Förfarandet i fullföljdsdomstolen.* Paragrafens 2 mom. upphävs som onödig. Bestämmelser om möjligheten att förrätta inspektion finns i 6 kap. 15 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden och om domför sammansättning i 12 § i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999).

Paragrafens 3 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Enligt den andra meningen i 74 § 1 mom. i den gällande förvaltningsprocesslagen kan vad som i 74 och 75 § stadgas om part också tillämpas på den förvaltningsmyndighet som har fattat beslutet. I 10 kap. 1 och 2 § i den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreskrivs om skyldigheten för delaktiga i rättegången att ersätta rättegångskostnader. Med delaktiga avses såväl en enskild part som en myndighet som är delaktig i rättegången. Den föreslagna paragrafhänvisningen bör således kompletteras med ett omnämnande av den myndighet som fattat förvaltningsbeslutet.

6 §. *Sökande av ändring i Vasa förvaltningsdomstols beslut.* Hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Huvudregeln enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden är att förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Ändringen av hänvisningsbestämmelsen innebär en förändring av nuläget.

7 §. *Verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

15.

Lag
om ändring av 4 § i lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid
regionförvaltningsverken

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken (898/2009) 4 § som följer:

4 §

Omröstning

På omröstning tillämpas bestämmelserna i 8 kap. 5 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

4 §. Omröstning. I paragrafen hänvisas för närvarande till att 52 § i förvaltningsprocesslagen ska tillämpas när det vid regionsförvaltningsverket blir fråga om en omröstning. Det föreslås att hänvisningen ändras så att den gäller 8 kap. 5 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, vilken i sak motsvarar den bestämmelse i förvaltningsprocesslagen som nämns i den gällande paragrafen.

16.

Lag om ändring av markanvändnings- och bygglagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) 189 a § 1 och 2 mom., 189 b § 2 mom., 190 § 1 och 6 mom. samt 190 a § 1 och 3 mom., av dem 189 a § 1 och 2 mom. samt 189 b § 2 mom. sådana de lyder i lag 222/2003, 190 §:n 1 mom. sådant det lyder i lag 1589/2009 samt 190 a § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1261/2014, som följer:

189 a §

Sökande av ändring i beslut om fastställande av utvecklingskostnadsersättning

Ändring i ett beslut av kommunen som gäller fastställande av utvecklingskostnadsersättning får sökas på det sätt som bestäms i kommunallagen. Rätten att söka ändring bestäms likväl enligt *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/).

Vid ändringssökande iakttas i övrigt *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

189 b §

Sökande av ändring i beslut om debitering av utvecklingskostnadsersättning

Vid ändringssökande iakttas *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*. Besvär uppskjuter ändå inte verkställigheten av beslutet, om inte besvärinstansen bestämmer något annat.

190 §

Sökande av ändring i andra beslut av en myndighet

Ändring i ett beslut som en kommunal myndighet fattat med stöd av denna lag och som inte avses i 188 eller 189 § söks hos förvaltningsdomstolen genom besvär. Samma gäller sökande av ändring i ett beslut av ett förbund på landskapsnivå enligt 33 § 3 mom. samt i ett beslut som en närings-, trafik- och miljöcentral fattat med stöd av denna lag. *Behörig förvaltningsdomstol bestäms enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/). När närings-, trafik- och miljöcentralens beslut överklagas är behörig förvaltningsdomstol dock den inom vars domkrets största delen av området i fråga ligger.

Vid ändringssökande iakttas i övrigt *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

190 a §

Sökande av ändring i beslut av Säkerhets- och kemikalieverket

Ändring i ett beslut som Säkerhets- och kemikalieverket fattat med stöd av 181 § i denna lag söks hos förvaltningsdomstolen genom besvär.

Vid ändringssökande iakttas i övrigt *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

Denna lag träder i kraft den 20.

189 a § *Sökande av ändring i beslut om fastställande av utvecklingskostnadsersättning.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen i 1 och 2 mom. ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

189 b § *Sökande av ändring i beslut om debitering av utvecklingskostnadsersättning.* Paragrafens 2 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

190 §. *Sökande av ändring i andra beslut av en myndighet.* De allmänna hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen som finns i 1 och 6 mom. ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen. Den behöriga förvaltningsdomstolen regleras i 2 kap. 5 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

190 a § *Sökande av ändring i beslut av Säkerhets- och kemikalieverket.* Hänvisningen till 12 § i förvaltningsprocesslagen om behörig förvaltningsdomstol som finns i 1 mom. stryks som onödig. Den behöriga förvaltningsdomstolen regleras i 2 kap. 5 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Den allmänna hänvisningen till förvaltningsprocesslagen som finns i 3 mom. ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

17.

**Lag
om ändring av 19 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994) 19 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1584/2009, som följer:

19 §

Sökande av ändring i beslut om tillämpning av bedömningsförfarandet

Den projektansvarige får på det sätt som föreskrivs i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/) söka ändring genom besvär i ett beslut som fattats med stöd av 6 § 1 mom. Den behöriga förvaltningsdomstolen bestäms enligt *2 kap. 5 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*, dock så att om besvären gäller ett beslut av en närings-, trafik- och miljöcentral, är den behöriga förvaltningsdomstolen den förvaltningsdomstol inom vars domkrets huvuddelen av projektet eller verksamheten i fråga är belägen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

19 §. *Sökande av ändring i beslut om tillämpning av bedömningsförfarandet.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

Hänvisningen till 12 § i förvaltningsprocesslagen ändras så att den gäller 2 kap. 5 § mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

18.

**Lag
om ändring av 18 § i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) 18 § 1 mom. som följer:

18 §
Ändringssökande

I statsrådets beslut om godkännande av förvaltningsplanen får ändring sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/). Beslutet får verkställas trots att ändring har sökts om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Denna lag träder i kraft den 20.

18 §. Ändringssökande. Paragrafens *1 mom.* motsvarar innehållsmässigt huvudsakligen den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

I momentet nämns inte längre högsta förvaltningsdomstolen. I 7 § i den gällande förvaltningsprocesslagen föreskrivs att beslut av statsrådets allmänna sammanträde får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Ett ministeriums beslut överklagas hos förvaltningsdomstolen. Enligt förslaget ska motsvarande bestämmelser tas in i 2 kap. 3 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

I 3 kap. 1 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreskrivs att besvär får anföras på den grunden att beslutet strider mot lag. I nuläget finns motsvarande bestämmelse i 7 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen. Reglering som överlappar med den allmänna lagen kan strykas som onödig.

I momentet föreskrivs att beslutet kan verkställas trots att ändring har sökts. I nuläget förutsätter verkställigheten av ett beslut som inte vunnit laga kraft enligt 31 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen att beslutet till sin natur är sådant att det bör verkställas omedelbart eller att ett allmänt intresse kräver att verkställigheten av beslutet inte uppskjuts. Bestämmelsen motsvarar innehållsmässigt huvudsakligen den gällande lagen. Högsta förvaltningsdomstolen kan vid behov förbjuda eller avbryta verkställigheten av beslut.

19.

Lag om ändring av 35 f och 37 § i lagen om skydd för miljön i Antarktis

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om skydd för miljön i Antarktis (28/1996) 35 f 1 mom. och 37 mom., av dem 35 f 1 mom. sådant det lyder i lag 1020/2010 och § 37 mom. sådant det lyder i lag 1063/2015, som följer:

35 f §

Förfarande i ersättningsärenden

Om en huvudman och en protokollspart som ingripit inte kommer överens om ersättning för ingripandena, kan den part som gjort ingripandena anhängiggöra ett ärende om ersättning vid Vasa förvaltningsdomstol i enlighet med 4 kap 1, 2 och 4 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/). Ärendet ska anhängiggöras inom tre år från inledningen av ingripandena eller från det då den part som gjort ingripandena fick reda på eller borde ha fått reda på huvudmannens identitet, beroende på vilken tidpunkt som infaller senare. Ansökan ska lämnas utan prövning, om det gått minst 15 år från inledningen av ingripandena.

37 §

Ändringssökande

Tillståndsärenden som tillståndsmyndigheten har avgjort med stöd av denna lag och beslut som gäller sådana avfallshanteringsplaner som avses i 28 § får överklagas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

35 f § *Förfarande i ersättningsärenden.* Hänvisningen till 69 § i förvaltningsprocesslagen i 1 mom. ska enligt förslaget ändras så att den gäller 4 kap. 1, 2 och 4 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Innehållsmässigt motsvarar bestämmelsen huvudsakligen den gällande lagen, men hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. I lagen om rättegång i förvaltningsärenden preciseras ordalydelsen i bestämmelserna jämfört med nuläget.

De allmänna bestämmelserna om ett förvaltningstvistemål och dess inledande finns i 4 kap 1–3 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I kapitlets 2 § 1 mom. föreskrivs om vilka ärenden förvaltningsdomstolen behandlar som förvaltningstvistemål. Enligt 2 mom. behandlas ett ärende dock inte som ett förvaltningstvistemål, om en myndighet är behörig att avgöra ärendet genom sitt förvaltningsbeslut eller ärendet kan eller har kunnat avgöras genom ett beslut med anledning av grundbesvär.

Den behöriga förvaltningsdomstolen i ett förvaltningstvistemål regleras i 4 kap. 4 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

37 §. Ändringssökande. Hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Huvudregeln enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden är att förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

20.

**Lag
om ändring av 16 och 32 § i lagen om vattentjänster**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om vattentjänster (119/2001) § 16 § 4 mom. och 32 §, av dem 16 § 4 mom. sådant det lyder i lag 54/2005 och 32 § sådan den lyder i lag 979/2015, som följer:

16 §

Upplyningsplikt och offentlighet i fråga om handlingar

I ett beslut av ett vattentjänstverk, genom vilket har avgjorts ett ärende som gäller rätt att ta del av en handling, får ändring sökas genom besvär hos *förvaltningsdomstolen* enligt vad som bestäms i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

32 §

Ändringssökande

Ett beslut som en kommunal myndighet har meddelat med stöd av 8 och 17 a § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i kommunallagen (410/2015). Också tillsynsmyndigheten har besvärsmätt.

Ett beslut som tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av denna lag samt ett beslut som den kommunala miljövårdsmyndigheten har meddelat med stöd av 11 § får överklagas genom besvär på det sätt som anges i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16 §. *Upplyningsplikt och offentlighet i fråga om handlingar.* I 4 mom. hänvisas till 12 § i förvaltningsprocesslagen. Hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Den behöriga förvaltningsdomstolen regleras i 2 kap. 5 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

32 §. *Ändringssökande.* Enligt 2 mom. får förvaltningsdomstolens beslut bara överklagas genom besvär om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Bestämmelsen med omnämmandet av besvärstillstånd kan strykas som onödig. Huvudregeln enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden är att förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

I fråga om de överträdelser och försummelser som regleras i 29 § i lagen om vattentjänster har sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen inte tidigare krävt besvärstillstånd. Grundlagsutskottet har ansett att bestämmelser om besvärstillstånd inte är uteslutna ens i ärenden som gäller administrativ påföljd (GrUU 14/2013 rd, GrUU 49/2016 rd).

21.

Lag om ändring av 124 och 125 § i lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fiske (379/2015) 124 § 1, 3 och 4 mom. och 125 § 3 mom. som följer:

124 §

Sökande av ändring i beslut av närings-, trafik och miljöcentralen

Ändring i sådana beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/).

Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets området i fråga eller största delen av det finns. Om denna grund inte kan tillämpas, bestäms den behöriga förvaltningsdomstolen så som anges i 2 kap. 5 § i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

Beslut som meddelats av en förvaltningsdomstol får överklagas genom besvär på det sätt som anges i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

125 §

Sökande av ändring i beslut av fiskeriområden

I ett beslut som fiskeriområdets stämma har fattat med anledning av en begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär på det sätt som anges i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*. Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets största delen av fiskeriområdet i fråga finns.

Denna lag träder i kraft den 20 .

124 §. *Sökande av ändring i beslut av närings-, trafik och miljöcentralen.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

Paragrafens 3 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Den behöriga förvaltningsdomstolen regleras i 2 kap. 5 § i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

Hänvisningen till förvaltningsprocesslagen i 4 mom. ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Huvudregeln enligt *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* är att förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om

högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Ändringen av hänvisningsbestämmelsen innebär en förändring av nuläget.

125 §. *Sökande av ändring i beslut av fiskeriområden.* Paragrafens 3 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Allmänna bestämmelser om förordnanden som gäller verkställighet av beslut finns i 14 kap i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Förvaltningsdomstolen kan utfärda ett förordnande om verkställigheten av ett beslut som är föremål för besvär på det sätt som föreskrivs i 14 kap. 2 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

22.

Lag
om ändring av 25 § i lagen om överföring av skötsel av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om överföring av skötsel av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (78/2007) 25 §, sådan den lyder i lag 980/2015, som följer:

25 §

Ändringssökande

Ett beslut av Statskontoret får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/).

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär på det sätt som anges i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

På ett tvistemål som gäller den avgift som tas ut för skötseln av ett lån eller en fordran tillämpas 4 kap. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

25 §. Ändringssökande. Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

Hänvisningen till förvaltningsprocesslagen i det nuvarande 2 mom. ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Huvudregeln enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden är att förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Ändringen av hänvisningsbestämmelsen innebär en förändring av nuläget. I och med ändringen kan även förvaltningsdomstolens beslut om uppsägning och återkrav av en fordran endast överklagas om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

I 3 mom. hänvisas till 4 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, som bland annat reglerar andra förvaltningsprocessuella ärenden än inledanden och behandling av besvär.

23.

**Lag
om upphävande av lagen om marknadsföringsavgifter för specialväxter**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om marknadsföringsavgifter för specialväxter (978/1991).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

1 §. Lagen upphävs som onödig. Europeiska unionens reglering omfattar numera de frågor som regleras i denna lag.

2 §. I paragrafen föreskrivs om tidpunkten för lagens ikraftträdande.

24.

**Lag
om ändring av 36 a och 42 a § i lagen om grundläggande utbildning**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 36 a § 3 mom. och 42 a §, av dem 36 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 477/2003 och 42 a § sådan den lyder i lag 959/2015, som följer:

36 a §

Förfarandet i disciplinärenden och verkställighet av avstängning

I fråga om verkställigheten av ett beslut om avstängning för viss tid gäller det som bestäms i 14 kap. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* och dessutom det som bestäms i 4 mom.

42 a §

Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen

Ett sådant beslut som avses i denna lag och som gäller en skriftlig varning till en elev, avstängning av en elev för viss tid eller en förmån eller rättighet enligt 31, 32 eller 33 § eller 34 § 1 mom. får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Ett beslut som har meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

36 a § *Förfarandet i disciplinärenden och verkställighet av avstängning.* Paragrafens 3 mom. motsvarar innehållsmässigt huvudsakligen den gällande lagen, men hänvisningarna till 31 § 1 och 2 mom. samt 32 § i förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om verkställighet av beslut finns i 14 kap. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

42 a § *Sökande av ändring hos förvaltningsdomstol.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

25.

Lag
om ändring av 26 och 43 § i lagen om Europeiska skolan i Helsingfors

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Europeiska skolan i Helsingfors (1463/2007) 26 § 2 mom. och 43 § som följer:

26 §

Verkställighet av avstängningsbeslut

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. gäller i fråga om verkställighet av beslut om avstängning vad som bestäms i 14 kap. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/).

43 §

Besvär

Den som är missnöjd med ett beslut som direktionen gett med anledning av ett rättelseyrkande eller av någon annan orsak får överklaga beslutet genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

26 §. *Verkställighet av avstängningsbeslut.* I paragrafen hänvisas för närvarande till 31 § 1 och 2 mom. samt 32 § i förvaltningsprocesslagen vid verkställigheten av ett avstängningsbeslut. Det föreslås att hänvisningen ändras så att den gäller 14 kap. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*, som reglerar verkställigheten av beslut.

43 §. *Besvär.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

26.

**Lag
om ändring av lagen om rättsskyddsnämnden för studerande**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rättsskyddsnämnden för studerande (956/2011) 7 § 2 mom. 2 punkten, 8 § 2 mom. och 8 a §, av dem 8 § 2 mom. sådant det lyder i lag 809/2015 och 8 a § sådan den lyder i lag 1409/2011, som följer:

7 §

Beslutförhet

Nämndens ordförande eller vice ordförande får efter föredragning avgöra ärenden som gäller

2) lämnande av besvär utan prövning i enlighet med 8 kap. 3 § 3 mom. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/)*, eller

8 §

Behandlingen av ärenden

Om inte något annat föreskrivs särskilt tillämpas *lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/)* på behandlingen av ärenden i nämnden.

8 a §

Ändringssökande

Ändring i nämndens beslut får sökas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol inom 14 dagar från delfäendet av beslutet, och i övrigt i enlighet med vad som föreskrivs i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/)*. Ärendena ska behandlas skyndsamt. I förvaltningsdomstolens beslut om indragning eller återställande av studierätt får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20.

7 §. Beslutförhet. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till 51 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

8 §. Behandlingen av ärenden. Den hänvisning till förvaltningsprocesslagen som finns i 2 mom. ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

I 2 § i den gällande förvaltningsprocesslagen föreskrivs att 37–39, 39 a–39 g och 40–50 § tillämpas endast vid domstolar. Av denna anledning har man i lagar om besvärsnämnder särskilt föreskrivit om tillämpandet av dessa bestämmelser om muntlig förhandling och om utredning av ärenden vid behandling av ett förvaltningsprocessuellt ärende i nämnden.

Lagen om rättegång i förvaltningsärenden innehåller ingen motsvarande begränsning av tillämpningsområdet. Bestämmelserna i den nya lagen ska enligt lagens 1 kap. 2 § 3 mom. också tillämpas på de nämnder som inrättats för att behandla besvärärenden, i enlighet med vad som särskilt föreskrivs om detta.

8 a § Ändringsökande. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

27.

Lag

om ändring av 238 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 238 § 2 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) som följer:

238 §

Rätt att söka ändring

En kommun eller en samkommun är inte på den grunden att den har ordnat vård för en arbetstagare part i ett ärende som gäller arbetstagarens rätt att få ersättning enligt denna lag. En kommun eller en samkommun får överklaga ett beslut om en fullkostnadsavgift. I övrigt gäller om part 2 kap. 2 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/).

Denna lag träder i kraft

den 20 .

238 §. *Rätt att söka ändring.* Paragrafens 2 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till 6 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. I 2 kap. 2 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreskrivs om vem som har besvär rätt i fråga om förvaltningsbeslut.

28.

Lag

om ändring av 136 § i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 136 § 2 mom. i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) som följer:

136 §

Rätt att söka ändring

En kommun eller en samkommun är inte på den grunden att den har ordnat vård för en lantbruksföretagare eller stipendiat part i ett ärende som gäller lantbruksföretagarens eller stipendiats rätt att få ersättning enligt denna lag. En kommun eller en samkommun får överklaga ett beslut om en fullkostnadsavgift. I övrigt gäller om part 2 kap. 2 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Denna lag träder i kraft
den 20 .

136 §. Rätt att söka ändring. Paragrafens 2 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till 6 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. I 2 kap. 2 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreskrivs om vem som har besvär rätt i fråga om förvaltningsbeslut.

29.

Lag

om ändring av barnskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i barnskyddslagen (417/2007) 82 och 84 §, 89 § 6 mom., det inledande stycket i 90 § 1 mom. och 90 § 3 mom. samt 92 § 1 mom., av dem 90 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1302/2014 samt 92 § 1 mom. sådant det lyder i lag 88/2010, som följer:

82 §

Allmänna bestämmelser om handläggning av ärenden

I fråga om handläggning av sådana ärenden som avses i denna lag vid förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen gäller det som föreskrivs i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/), om inte annat föreskrivs i denna lag.

84 §

Muntlig förberedelse i förvaltningsdomstolen

När ett ärende som gäller omhändertagande inletts kan förvaltningsdomstolen utöver den skriftliga beredningen av ärendet ordna *en muntlig förberedelse* enligt 6 kap. 13 § i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* för att klarlägga parternas yrkanden och grunderna för dem.

Handläggningen av ärendet fortsätter efter en *muntlig förberedelse* enligt 1 mom. som skriftlig behandling eller så kan en muntlig förhandling i ärendet ordnas *enligt 7 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

89 §

Rätt att söka ändring

I övrigt gäller i fråga om rätten att söka ändring och föra talan det som föreskrivs i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

90 §

Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen

I ett beslut av en tjänsteinnehavare som är underställd det organ som ansvarar för socialvården får ändring sökas genom besvär direkt hos förvaltningsdomstolen, i enlighet med vad som föreskrivs i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*, då ärendet gäller

Om inte något annat föreskrivs i denna lag tillämpas på ändringssökande i övrigt vad som föreskrivs i socialvårdslagen och *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

92 §

Sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen

I förvaltningsdomstolens beslut som gäller

- 1) omhändertagande av barn och vård utom hemmet enligt 43 §,
 - 2) upphörande av omhändertagande enligt 47 §,
 - 3) begränsning av kontakter enligt 63 §,
 - 4) beviljande av tillstånd till undersökning av barn enligt 28 §,
 - 5) tryggande av försörjning och boende enligt 35 §,
 - 6) eftervård enligt 75, 76 och 76 a §,
 - 7) förbud enligt 81 § 5 mom.,
 - 8) fördelningen av ansvaret för ordnandet av och kostnaderna för barnskydd mellan kommunerna enligt 16, 16 a och 16 b §,
- får ändring sökas genom besvär *på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (1).

Även en myndighet som gjort en ansökan eller fattat ett beslut har *besvär* rätt i fråga om förvaltningsdomstolens beslut i de ärenden som avses i 1 mom.

I *förvaltningsdomstolens beslut i andra ärenden som gäller barn- och familjeinriktat barnskydd* än de som avses i 1 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

I förvaltningsdomstolens *beslut om ett interimistiskt förordnande* enligt 83 § får ändring inte sökas särskilt genom besvär.

Denna lag träder i kraft
den 20 .

82 §. *Allmänna bestämmelser om handläggning av ärenden.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

84 §. *Muntlig förberedelse i förvaltningsdomstolen.* Den gällande paragrafen hänvisar till 37 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen, enligt vilket en muntlig förhandling vid behov kan begränsas så att den gäller endast en del av ärendet. Det föreslås att hänvisningen ändras så att den gäller 6 kap. 13 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, som föreskriver om ordnandet av muntlig förberedelse. Vid muntlig förberedelse kan man utreda parternas yrkanden och vilka bevis som kommer att läggas fram i ärendet. Däremot kan muntlig förberedelse inte omfatta mottagning av bevisning eller hörande av experter. Den reglering som överlappar med den allmänna lagen kan strykas som onödig.

För muntligt hörande i ärendet kan det ordnas en muntlig förhandling. Paragrafens 2 *mom.* hänvisar till 7 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Kapitlet reglerar detaljerna i ordnandet av muntlig förhandling, såsom kallelser, vittnens jäv och rätt att tiga samt de ersättningar som betalas till vittnen och experter.

89 §. *Rätt att söka ändring.* Paragrafens 6 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

90 §. *Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen.* Paragrafens 1 och 3 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

92 §. *Sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen.* Hänvisningen i paragrafen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Huvudregeln i lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreslås vara att förvaltningsdomstolens beslut kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Ändringen av hänvisningsbestämmelsen innebär en ändring i nuläget.

I 1 mom. uppräknas uttömmande de ärenden enligt barnskyddslagen i vilka beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

Enligt förslaget omfattar barnskyddsärendena inte längre några sådana ärendegrupper inom vilka beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd. Enligt den gällande lagen krävs besvärstillstånd av högsta förvaltningsdomstolen endast i ärenden som gäller kommunernas ansvar för ordnande och kostnader.

Den föreslagna bestämmelsen omfattar beslut som förvaltningsdomstolen fattat både som förstainstans och som besvärinstans. Förvaltningsdomstolen beslutar som förstainstans i ärenden som gäller omhändertagande och vård utom hemmet på ansökan av en tjänsteinnehavare i socialvården mot klientens vilja och ansökningar om tillstånd till undersökningar av barn som utförs av läkare eller andra experter.

Bestämmelser om grunderna för beviljande av besvärstillstånd finns i 12 kap. 5 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Besvärstillstånd kan beviljas på grund av förhandsbeslut, fel eller något annat vägande skäl.

Paragrafens 2 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande regleringen. Enligt det gällande momentet har en myndighet som gjort en ansökan eller fattat ett beslut rätt att söka ändring hos högsta förvaltningsdomstolen i förvaltningsdomstolens beslut i de ärenden som avses i 1 mom. Bestämmelsens ordalydelse preciseras i det föreslagna momentet. Bestämmelserna om besvärstillstånd i 12 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden gäller också myndigheternas besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

Enligt 3 mom. får förvaltningsdomstolens beslut som gäller annat barn- och familjeinriktat barnskydd än det som nämns i 1 mom. inte överklagas genom besvär. Momentet motsvarar innehållsmässigt den gällande regleringen.

I det föreslagna 4 mom. föreskrivs för tydlighetens skull om att ändring i interimistiska förordnanden som utfärdats av förvaltningsdomstolen med stöd av 83 § i barnskyddslagen inte får sökas särskilt genom besvär. Ett interimistiskt förordnande gäller en mycket kort tid. Bestämmelsen motsvarar det gällande 92 § 5 mom.

I den föreslagna paragrafen finns ingen bestämmelse som motsvarar det gällande 4 mom. I det gällande 4 mom. föreskrivs att besvär inte får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen över beslut

som förvaltningsdomstolen har fattat under handläggningen av ärendet och genom vilket verkställigheten av det överklagade beslutet förbjuds eller avbryts. Allmänna bestämmelser om sökande av ändring i beslut som gäller verkställigheten av beslut som förvaltningsdomstolen fattat under handläggningen av ett ärende finns i 12 kap. 2 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I enlighet med dem får man söka ändring i ett sådant beslut som avses i 4 mom. i samband med målet rörande huvudsaken.

30.

Lag

om ändring av 6 kap. 25 § i sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 6 kap. 25 § 3 mom. och 26 § samt 16 kap. 6 §, sådana de lyder, 6 kap. 25 § 3 mom. och 26 § i lag 802/2008 och 16 kap. 6 § i lag 1029/2015, som följer:

6 kap.

Läkemedelspreparat som omfattas av ersättning och läkemedelspreparats partipris

25 §

Behandlingstiden för ansökningar

Om högsta förvaltningsdomstolen med stöd av bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande i *13 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/)* har återförvisat läkemedelsprisnämndens beslut om ersättning eller ett skäligt partipris för ett läkemedelspreparat som kräver försäljningstillstånd för ny behandling, ska beslutet ges till den sökande inom den tid som föreskrivs i 1 mom. Tidsfristen börjar löpa när läkemedelsprisnämnden har fått del av högsta förvaltningsdomstolens beslut.

26 §

Ändringssökande som gäller beslut av läkemedelsprisnämnden

Den som är missnöjd med läkemedelsprisnämndens beslut får söka ändring i beslutet *genom besvär* hos högsta förvaltningsdomstolen *på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*. Läkemedelsprisnämndens beslut ska följas trots att ändring har sökts till dess ärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft.

16 kap.

Arbetsplatskassor

6 §

Ändringssökande

En arbetsplatskassa får söka ändring i ett beslut som Folkpensionsanstalten har fattat i frågor som avses i detta kapitel genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

*Denna lag träder i kraft
den 20.*

6 kap.

25 §. *Behandlingstiden för ansökningar.* Paragrafens hänvisning till 11 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den gäller 13 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

26 §. *Ändringssökande som gäller beslut av läkemedelsprisnämnden.* Det är tillåtet att söka ändring i läkemedelsprisnämndens beslut genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Bestämmelserna om besvärstillstånd i 12 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden tillämpas inte på ändringssökandet, eftersom de föreslagna allmänna bestämmelserna om besvärstillstånd endast gäller sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen.

16 kap.

6 §. *Ändringssökande.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

Besvärstillstånd av högsta förvaltningsdomstolen är huvudregeln enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden, och därför kan den reglering som överlappar med den allmänna lagen strykas som onödig.

Paragrafens 2 *mom.* som gäller tillämpningen av bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen på muntlig förhandling upphävs som onödigt. I den gällande förvaltningsprocesslagens 2 § föreskrivs att 37–39, 39 a–39 g och 40–50 § endast tillämpas vid domstolarna. Därför föreskriver lagarna om besvärnämnderna särskilt om att bestämmelserna om muntlig förhandling och utredning av ärendet ska tillämpas vid behandlingen av ett förvaltningsprocessärende i nämnden.

Lagen om rättegång i förvaltningsärenden innehåller ingen motsvarande begränsning av tillämpningsområdet. Bestämmelserna i den nya lagen tillämpas i enlighet med 1 kap. 2 § 3 *mom.* även i en nämnd som tillsatts för att behandla besvärärenden enligt vad som särskilt föreskrivs.

Hänvisningen i 3 *mom.* till 11 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

32.

Lag

om ändring av 8 a och 12 § i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) 12 § 2 mom., sådant det lyder i lag 805/2015, samt

ändras 8 a § 1 mom. 2 punkten och 12 § 1, 3 och 4 mom., sådana de lyder, 8 a § 1 mom. 2 punkten i lag 1318/2010 och 12 § 1, 3 och 4 mom. i lag 805/2015, som följer:

8 a §

Ärenden som ska avgöras av en ordförande

Besvärsnämndens ordförande eller en vice ordförande avgör på föredragning de ärenden som gäller

2) lämnande av besvär eller ansökningar utan prövning i enlighet med 8 kap. 3 § 3 mom. eller 4 § 3 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/),

12 §

Tillämpning av lagen om rättegång i förvaltningsärenden

Vid behandlingen av ärenden i besvärsnämnden tillämpas *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*, om inte något annat föreskrivs särskilt.

(2 mom. upphävs)

De kostnader för vilka det enligt 7 kap. 21 och 22 § i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* betalas ersättning av statens medel ersätts, med undantag av ersättning till ett vittne som åberopats av staten, av besvärsnämndens medel.

Bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande i 13 kap. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* tillämpas inte på ärenden som hör till besvärsnämndens behörighet.

_____ *Denna lag träder i kraft*
den 20.

8 a §. *Ärenden som ska avgöras av en ordförande.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till 51 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

12 §. *Tillämpning av lagen om rättegång i förvaltningsärenden.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

Paragrafens 2 *mom.* som gäller tillämpning av bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen på muntlig förhandling upphävs som onödigt. I den gällande förvaltningsprocesslagens 2 § föreskrivs att 37–39, 39 a–39 g och 40–50 § endast tillämpas vid domstolarna. Därför föreskriver lagarna om besvärnämnderna särskilt om att bestämmelserna om muntlig förhandling och utredning av ärendet ska tillämpas vid behandlingen av ett förvaltningsprocessärende i nämnden.

Lagen om rättegång i förvaltningsärenden innehåller ingen motsvarande begränsning av tillämpningsområdet. Bestämmelserna i den nya lagen tillämpas i enlighet med 1 kap. 2 § 3 *mom.* även i en nämnd som tillsatts för att behandla besvärärenden enligt vad som särskilt föreskrivs.

På ersättning för kostnader tillämpas enligt 3 *mom.* 49 och 50 § i förvaltningsprocesslagen. Hänvisningarna ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

Hänvisningen i 4 *mom.* till 11 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

33.

Lag

om ändring av 12 a kap. 3 a och 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 12 a kap. 3 a § 1 mom. 2 punkten och 5 § 1 och 2 mom., sådana de lyder, 3 a § 1 mom. 2 punkten i lag 1320/2010 samt 5 § 1 och 2 mom. i lag 806/2015, som följer:

12 a kap.

3 a §

Ärenden som ska avgöras av en ordförande

Oberoende av vad som föreskrivs i 3 § 2 mom. avgör besvärsnämndens ordförande eller en vice ordförande på föredragning ärenden som gäller

2) lämnande av besvär eller ansökningar utan prövning i enlighet med 8 kap. 3 § 3 mom. eller 4 § 3 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/),

5 §

Behandlingen av ärenden

Vid behandlingen av ärenden i besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden tillämpas *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*, om inte något annat föreskrivs särskilt genom lag.

Bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande i 13 kap. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* tillämpas inte på ärenden som hör till besvärsnämndens behörighet.

Denna lag träder i kraft

den 20.

12 a kap.

3 a §. *Ärenden som ska avgöras av en ordförande.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till 51 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

5 §. *Behandlingen av ärenden.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

Hänvisningarna i 2 mom. till bestämmelserna om muntlig förhandling och utredning av ärendet i förvaltningsprocesslagen stryks som onödiga. I den gällande förvaltningsprocesslagens 2 §

föreskrivs att 37–39, 39 a–39 g och 40–50 § endast tillämpas vid domstolarna. Därför föreskriver lagarna om besvärsnämnderna särskilt om att bestämmelserna om muntlig förhandling och utredning av ärendet ska tillämpas vid behandlingen av ett förvaltningsprocessärende i nämnden.

Lagen om rättegång i förvaltningsärenden innehåller ingen motsvarande begränsning av tillämpningsområdet. Bestämmelserna i den nya lagen tillämpas i enlighet med 1 kap. 2 § 3 mom. även i en nämnd som tillsatts för att behandla besvärärenden enligt vad som särskilt föreskrivs.

Hänvisningen i momentets sista mening till 11 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

besvärnämnderna särskilt om att bestämmelserna om muntlig förhandling och utredning av ärendet ska tillämpas vid behandlingen av ett förvaltningsprocessärende i nämnden.

Lagen om rättegång i förvaltningsärenden innehåller ingen motsvarande begränsning av tillämpningsområdet. Bestämmelserna i den nya lagen tillämpas i enlighet med 1 kap. 2 § 3 mom. även i en nämnd som tillsatts för att behandla besvärärenden enligt vad som särskilt föreskrivs.

Hänvisningen i 3 mom. till 11 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den gäller 13 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

35.

Lag

om ändring av 10 och 14 § i lagen om besvärsnämnden för olycksfallsärenden

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om besvärsnämnden för olycksfallsärenden (1316/2010) 14 § 2 mom., sådant det lyder i lag 804/2015, samt *ändras* 10 § 1 mom. 2 punkten och 14 § 1, 3 och 4 mom., av dem 14 § 1, 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 804/2015, som följer:

10 §

Ärenden som ska avgöras av en ordförande

Besvärsnämndens ordförande eller en vice ordförande avgör på föredragning ärenden som gäller

2) lämnande av besvär eller ansökningar utan prövning i enlighet med 8 kap. 3 § 3 mom. eller 4 § 3 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/),

14 §

Behandlingen av ärenden

Vid behandlingen av ärenden i besvärsnämnden tillämpas *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*, om inte något annat föreskrivs särskilt.

(2 mom. upphävs)

De kostnader för vilka det enligt 7 kap. 21 och 22 § i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* betalas ersättning av statens medel ersätts, med undantag av ersättning till ett vittne som åberopats av staten, av besvärsnämndens medel.

Bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande i 13 kap. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* tillämpas inte på ärenden som hör till besvärsnämndens behörighet.

Denna lag träder i kraft
den 20 .

8 a §. *Ärenden som ska avgöras av en ordförande.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till 51 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

14 §. *Behandlingen av ärenden.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

Paragrafens 2 *mom.* som gäller tillämpning av bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen på muntlig förhandling upphävs som onödigt. I den gällande förvaltningsprocesslagens 2 § föreskrivs att 37–39, 39 a–39 g och 40–50 § endast tillämpas vid domstolarna. Därför föreskriver lagarna om besvärsnämnderna särskilt om att bestämmelserna om muntlig förhandling och utredning av ärendet ska tillämpas vid behandlingen av ett förvaltningsprocessärende i nämnden.

Lagen om rättegång i förvaltningsärenden innehåller ingen motsvarande begränsning av tillämpningsområdet. Bestämmelserna i den nya lagen tillämpas i enlighet med 1 kap. 2 § 3 *mom.* även i en nämnd som tillsatts för att behandla besvärärenden enligt vad som särskilt föreskrivs.

På ersättning för kostnader tillämpas enligt 3 *mom.* 49 och 50 § i förvaltningsprocesslagen. Hänvisningarna ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

Hänvisningen i 4 *mom.* till 11 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den gäller 13 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

36.

Lag

om ändring av 26 § i lönegarantilagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lönegarantilagen (866/1998) 26 § 2 och 3 mom., sådana de lyder, 26 § 2 mom. i lag 1093/2006 och 26 § 3 mom. i lag 138/2003, som följer:

26 §

Förvaltningsbesvär

Ändring i ett beslut av besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/). Beslutet delges genom vanlig delgivning.

På extraordinärt ändringsökande i sådana beslut om lönegaranti som avses i 1 eller 2 mom. tillämpas 13 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Denna lag träder i kraft
den 20 .

26 §. Förvaltningsbesvär. Hänvisningen i 2 mom. till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Momentet motsvarar innehållsmässigt den gällande bestämmelsen.

Allmänna bestämmelser om delgivning av förvaltningsdomstolens beslut finns i 9 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Bestämmelser om vanlig delgivning finns i den lagens 1 och 4 §. I enlighet med 5 § i samma kapitel tillämpas på delgivning i övrigt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Hänvisningen i 3 mom. till 11 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den gäller 13 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

37.

Lag

om ändring av 24 § i lagen om lönegaranti för sjömän

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) 24 § 2 och 3 mom., sådana de lyder, 24 § 2 mom. i lag 1094/2006 och 24 § 3 mom. i lag 139/2003, som följer:

24 §

Förvaltningsbesvär

Ändring i ett beslut av besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/). Beslutet delges genom vanlig delgivning.

På extraordinärt ändringsökande i sådana beslut om lönegaranti som avses i 1 eller 2 mom. tillämpas 13 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Denna lag träder i kraft
den 20 .

24 §. Förvaltningsbesvär. Hänvisningen i 2 mom. till förvaltningslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Momentet motsvarar innehållsmässigt den gällande bestämmelsen.

Allmänna bestämmelser om delgivning av förvaltningsdomstolens beslut finns i 9 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Bestämmelser om vanlig delgivning finns i den lagens 1 och 4 §. I enlighet med 5 § i samma kapitel tillämpas på delgivning i övrigt vad som föreskrivs i förvaltningslagen.

Hänvisningen i 3 mom. till 11 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den gäller 13 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

38.

Lag

om ändring av 117 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 117 § 2 mom. i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016) som följer:

117 §

Besvärсанvisning och anvisning om hur man begär omprövning

På utfärdande och rättelse av besvärсанvisningar och *anvisningar om hur man begär omprövning* tillämpas i övrigt *bestämmelserna om besvärсанvisning och anvisning om hur man begär omprövning i 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003)*.

Denna lag träder i kraft
den 20 .

117 §. *Besvärсанvisning och anvisning om hur man begär omprövning.* Hänvisningen i momentet till 3 kap. i förvaltningsprocesslagen stryks som onödig. Paragrafen avser inte besvärсанvisningar som bifogas förvaltningsdomstolens beslut, utan sådana som bifogas den upphandlande enhetens beslut. I 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003) finns bestämmelser om innehållet i både anvisningar om hur man begär omprövning och besvärсанvisningar.

39.

Lag

om ändring av lagen om offentlig upphandling och koncession

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 126 § 2 mom., 149 § 2 och 3 mom., 162 § 1 mom., 163–165 § och 167 § 1 mom. i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) som följer:

126 §

Besvärсанvisning och anvisning om hur man begär omprövning

På utfärdande och rättelse av besvärсанvisningar och anvisningar om hur man begär omprövning tillämpas i övrigt *bestämmelserna om besvärсанvisning och anvisning om hur man begär omprövning i 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003)*.

149 §

Den upphandlande enheten som motpart samt ersättning för rättegångskostnader

På *ersättning för rättegångskostnaderna* i ett upphandlingsärende tillämpas *10 kap. 1 § 1 och 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/)*.

När frågan om skyldigheten att ersätta motpartens rättegångskostnader avgörs tillämpas på den upphandlande enheten vad som föreskrivs om en myndighet eller annan offentlig part i *10 kap. 1 § 1 och 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*. Om den upphandlande enheten inte är en myndighet eller en juridisk person, kan skyldigheten att ersätta motpartens rättegångskostnader åläggas en myndighet eller en juridisk person som deltar i eller hör till den upphandlande enheten. Om en upphandlande enhet har svarat för upphandlingsförfarandet på andra upphandlande enheters vägnar, kan skyldigheten att ersätta rättegångskostnader åläggas den upphandlande enhet som har handlat på andra upphandlande enheters vägnar.

162 §

Delgivning av marknadsdomstolens beslut

Marknadsdomstolens beslut ska delges bevisligen. Bestämmelser om delgivningen finns i 9 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

163 §

Förbud mot att söka ändring som grundar sig på en besvärgrund

I ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet får ändring inte sökas med stöd av kommunallagen (410/2015) eller *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

164 §

Sökande av ändring i Konkurrens- och konsumentverkets beslut

I ett beslut som Konkurrens- och konsumentverket meddelat med stöd av 140 § får ändring sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som *anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*. I andra *beslut* med anledning av en begäran om att åtgärder ska vidtas får ändring inte sökas genom besvär.

165 §

Sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut

Marknadsdomstolens beslut enligt 151 § 1 mom., 154 § 1–5 och 7 punkten får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. På ändringssökande tillämpas i övrigt *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*. Ett sådant beslut av marknadsdomstolen som avses i 154 § 6 mom. får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som *anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

167 §

Kompletterande bestämmelser

Förutom vad som föreskrivs i denna lag tillämpas *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* på besvär och på Konkurrens- och konsumentverkets framställningar.

Denna lag träder i kraft
den 20.

126 §. *Besväransvisning och anvisning om hur man begär omprövning.* Hänvisningen i 2 mom. till 3 kap. i förvaltningsprocesslagen stryks som onödig. Paragrafen avser endast besväransvisning i fråga om den upphandlande enhetens beslut, inte förvaltningsdomstolens beslut. I 7 kap. i den gällande förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs om innehållet i både anvisningar om hur man begär omprövning och besväransvisningar, och därför finns det ingen anledning att hänvisa till *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

149 §. *Den upphandlande enheten som motpart samt ersättning för rättegångskostnader.* Enligt gällande 2 och 3 mom. tillämpas 74 § 1 och 2 mom. i förvaltningsprocesslagen på ersättning för rättegångskostnader i upphandlingsärenden. Det föreslås att hänvisningen ändras så att den gäller 10 kap. 1 och 2 § i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* som reglerar skyldigheten att ersätta rättegångskostnader. Ersättningsskyldigheten utvidgas inte från den nuvarande.

162 §. *Delgivning av marknadsdomstolens beslut.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen i 1 mom. till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

163 §. *Förbud mot att söka ändring som grundar sig på en besvärgrund.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

164 §. *Sökande av ändring i Konkurrens- och konsumentverkets beslut.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

165 §. *Sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

167 §. *Kompletterande bestämmelser.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen i 1 mom. till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

40.

Lag

om ändring av lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) 76 § 2 mom., 85 §, 91 § 2 och 3 mom., 103 § 1 mom., 104 §, 105 § 1 mom. och 106 § 1 mom., av dem 106 § 1 mom. sådant det lyder i lag 132/2013, som följer:

76 §

Besvärсанvisning och anvisning om hur man begär omprövning

På utfärdande och rättelse av besvärсанvisningar och anvisningar om hur man begär omprövning tillämpas i övrigt bestämmelserna om besvärсанvisning och anvisning om hur man begär omprövning i 7 kap. i förvaltningslagen (434/2003).

85 §

Tillämpningen av en upphandlingsrättelse på andra upphandlingar

Upphandlingsrättelseförfarandet tillämpas även på sådan rättelse av den upphandlande enhetens beslut eller andra avgöranden i upphandlingsförfarandet som denna lag inte tillämpas på enligt 6 § 2 mom., 7, 8 eller 13 §. Ett beslut som fattas med anledning av en sådan upphandlingsrättelse får inte överklagas genom besvär hos marknadsdomstolen eller med stöd av *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/) eller kommunallagen (410/2015) .

91 §

Den upphandlande enheten som motpart samt ersättning för rättegångskostnader

På ersättning för rättegångskostnaderna i ett upphandlingsärende tillämpas 10 kap. 1 § 1 och 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

När frågan om skyldigheten att ersätta motpartens rättegångskostnader avgörs tillämpas på den upphandlande enheten vad som föreskrivs om en myndighet eller annan offentlig part i *10 kap. 1 § 1 och 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*. Om en upphandlande enhet har svarat för upphandlingsförfarandet på andra upphandlande enheters vägnar, kan skyldigheten att ersätta rättegångskostnader åläggas den upphandlande enhet som har handlat på andra upphandlande enheters vägnar.

103 §

Delgivning av marknadsdomstolens beslut

Marknadsdomstolens beslut ska delges bevisligen. Bestämmelser om delgivningen finns i 9 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

104 §

Besvärsförbud

I ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet får ändring inte sökas med stöd av kommunallagen eller *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

I ett beslut eller avgörande som fattats i en upphandling som enligt 6 § 2 mom., 7, 8 eller 13 § inte omfattas av denna lag får ändring inte sökas med stöd av *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* eller kommunallagen. En underleverantör får inte heller söka ändring med stöd av *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* eller kommunallagen i ett beslut eller en åtgärd som den upphandlande enheten har fattat eller vidtagit i fråga om en underentreprenad.

105 §

Sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut

Marknadsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som *anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

106 §

Kompletterande bestämmelser

På besvär tillämpas i övrigt *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Denna lag träder i kraft

den 20.

76 §. *Besvärсанvisning och anvisning om hur man begär omprövning.* Hänvisningen i 2 mom. till 3 kap. i förvaltningsprocesslagen stryks som onödig. Paragrafen avser endast besvärсанvisning i fråga om den upphandlande enhetens beslut, inte förvaltningsdomstolens beslut. I 7 kap. i den gällande förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs om både anvisningar om hur man begär omprövning och besvärсанvisningar, och därför finns det ingen anledning att hänvisa till *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

85 §. *Tillämpningen av en upphandlingsrättelse på andra upphandlingar.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande *lagen*, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

91 §. *Den upphandlande enheten som motpart samt ersättning för rättegångskostnader.* Gällande 2 och 3 mom. hänvisar till 74 § 1 och 2 mom. i förvaltningsprocesslagen. Det föreslås att

hänvisningen ändras så att den gäller 10 kap. 1 § 1 och 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden som reglerar ersättning för rättegångskostnader.

103 §. *Delgivning av marknadsdomstolens beslut.* Paragrafens 1 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

104 §. *Besvärshöjning.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

105 §. *Sökande av ändring i marknadsdomstolens beslut.* Hänvisningen i 1 mom. till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

106 §. *Kompletterande bestämmelser.* Hänvisningen i 1 mom. till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

42.

Lag **om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utlänningslagen (301/2004) 4 § 1 mom., 8 § 3 mom., 190 § 1–3 mom., 190 a §, 203 § 3 mom. och 204 § 2 mom., av dem 190 § 1 mom. sådant det lyder i lag 516/2008, 190 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1214/2013, 190 § 3 mom. sådant det lyder i lag 646/2016 och 190 a § sådan den lyder i lag 132/2016, som följer:

4 §

Förhållande till andra lagar

Vid behandlingen av ärenden som avses i denna lag iakttas förvaltningslagen (434/2003), om inte något annat *föreskrivs* särskilt i lag. I fråga om i denna lag avsedda ärenden som gäller ändringssökande iakttas *lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/)*, om inte något annat *föreskrivs* särskilt i lag.

8 §

Personlig närvaro samt anlitan­de av ombud och biträde

När ärenden som gäller ändringssökande enligt denna lag *inleds* eller behandlas får en part anlita biträde eller ombud. En utlänning kan åläggas att infinna sig personligen vid domstolen *på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

190 §

Besvär

I beslut som fattats av Migrationsverket, polisen, gränskontrollmyndigheten, Arbetskraftsbyrån, en finsk beskickning eller undervisningsministeriet och som avses i denna lag får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen *på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

I beslut om nekad inresa som gränskontrollmyndigheten, polisen eller Migrationsverket fattat på grundval av kodexen om Schengen­gränserna får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen *på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

Med avvikelse från bestämmelserna i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* ska besvär anföras inom 21 dagar från delfående av beslutet, om det är fråga om ett beslut av Migrationsverket i ett ärende som gäller internationellt skydd i samband med ett asylförfarande. Besvär ska anföras inom denna tidsfrist också när det genom det överklagade beslutet samtidigt har avgjorts ett uppehållstillstånd som sökts på någon annan grund och beslutats om avlägsnande ur landet och om inreseförbud.

8 §. *Personlig närvaro samt anlitan­de av ombud och biträde.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

190 §. *Besvär.* I 1–3 mom. hänvisas till förvaltningsprocesslagen. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningarna ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

190 a §. *Ändringssökande i viseringsärenden.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningarna till förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen.

203 §. *Tolkning och översättning.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen i 3 mom. till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

204 §. *Delgivningssätt.* Gällande 2 mom. hänvisar till 55 § i förvaltningsprocesslagen. Hänvisningen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om delgivning av förvaltningsdomstolarnas beslut finns i 9 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

43.

Lag

om ändring av lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) 55 § 3 mom., samt *ändras* 4 §, 27 § 3 mom., 41 § 1 mom., 55 § 1 mom. samt 56 § som följer:

4 §

Förhållande till andra lagar

Vid behandlingen av ärenden som avses i denna lag iakttas förvaltningslagen (434/2003) och i ärenden som gäller ändringssökande iakttas *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/), om inte något annat *föreskrivs* särskilt i lag.

27 §

Tolkning och översättning

Bestämmelser om förvaltningsdomstolens skyldighet att ordna tolkning och översättning finns i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

41 §

Företrädarens uppgifter

Företrädaren för vårdnadshavarens talan i angelägenheter som gäller barnets person och förmögenhet samt förvaltar barnets förmögenhet på det sätt som bestäms i 12 kap. 1 och 2 § i rättegångsbalken, 14 § i förvaltningslagen, 5 kap. 2 § i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* samt i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999). Innan ett beslut som gäller barnets person eller förmögenhet fattas ska barnet höras på det sätt som föreskrivs i 5 § 2 mom. i denna lag.

55 §

Ändringssökande

I andra beslut som avses i denna lag än tingsrättens beslut får ändring sökas genom besvär på det sätt som *anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

(3 mom. upphävs)

56 §

Sökande av ändring i fråga om avgift för mottagningstjänster

En betalningsskyldig som anser att det har skett ett fel i samband med påförandet av en avgift kan begära omprövning hos den föreståndare för en förläggning som har påfört avgiften inom sex månader från påförandet. I ett beslut med anledning av omprövningsbegäran får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I förvaltningsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

*Denna lag träder i kraft
den 20.*

4 §. Förhållande till andra lagar. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men den allmänna hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

27 §. Tolkning och översättning. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen i 3 mom. till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

41 §. Företrädarens uppgifter. Hänvisningen i 1 mom. till 17 § och 18 § 3 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den gäller 5 kap. 2 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Den nya paragrafens 1 mom. motsvarar 17 § i förvaltningsprocesslagen och 2 mom. motsvarar 18 § i sin helhet. I den gällande lagen finns ingen hänvisning till 18 § 1 och 2 mom. i förvaltningsprocesslagen, men dessa motsvarar 12 kap. 1 § 2 mom. i rättegångsbalken till vilket den gällande lagen hänvisar. De nya bestämmelserna medför alltså ingen ändring i nuläget.

55 §. Ändringssökande. Hänvisningen i 1 mom. till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Huvudregeln i lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreslås vara att förvaltningsdomstolens beslut kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Paragrafens 3 mom. överlappar med den nya huvudregeln och kan strykas som onödigt.

56 §. Sökande av ändring i fråga om avgift för mottagningstjänster. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

44.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 69 § 2 mom., 70 §, 71 b § 1 mom., 71 c § 2 och 3 mom. och 92 §, sådana de lyder, 69 § 2 mom. samt 71 c § 2 och 3 mom. i lag 875/2012, 70 § i lag 772/2016, 71 b § 1 mom. i lag 942/2015 och 92 § i lag 1122/1996, som följer:

69 §

Hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt och skattetagare då besvär behandlas

Utöver vad som i 6 kap. 10 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges besvär kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

70 §

Besvär till högsta förvaltningsdomstolen

Ett beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

71 b §

Förutsättningar för tillstånd för prejudikatbesvär

Högsta förvaltningsdomstolen kan bevilja tillstånd för prejudikatbesvär på den grund som anges i 12 kap. 5 § 1 mom. 1 punkten i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

71 c §

Förfarande i tillståndsärenden som gäller prejudikatbesvär

Skatteförvaltningen ska ge den andra parten tillfälle att ge samtycke. Tidsfristen för givande av samtycke är 30 dagar från det att parten har delgetts brevet om hörande för samtycket. Efter att ha fått samtycket ska Skatteförvaltningen efter det att tidsfristen om 30 dagar löpt ut överföra ärendet till högsta förvaltningsdomstolen för behandling. Vid överföringen av ärendet iakttas i tillämpliga delar 3 kap. 7 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Skatteförvaltningen ska informera parterna och den förvaltningsdomstol som avses i 66 § i denna lag om överföringen. Den som gett samtycke får också inom tidsfristen på 30 dagar återta sitt samtycke genom ett skriftligt meddelande till Skatteförvaltningen.

Om tillståndsansökan som gäller prejudikatbesvär inte har getts in till Skatteförvaltningen inom den tid som anges i 1 mom. eller om en part inte ger samtycke eller återtar sitt samtycke, ska Skatteförvaltningen överföra ärendet till förvaltningsdomstolen, som behandlar ärendet så som till domstolen riktade besvär på det sätt som anges i 66–69 §. Vid överföringen av ärendet iakttas i tillämpliga delar 3 kap. 7 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I detta fall fattas inget särskilt beslut om avvisande av ansökan om tillstånd för prejudikatbesvär.

92 §

Rättegångskostnader

På ersättning för rättegångskostnader tillämpas 10 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/).

*Denna lag träder i kraft
den 20.*

69 §. *Hörande av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt och skattetagare då besvär behandlas.* Hänvisningen i 2 mom. till 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om beslut i ärenden utan att parterna hörs finns i 6 kap. 10 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

70 §. *Besvär till högsta förvaltningsdomstolen.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen. Förvaltningsdomstolens beslut kan enligt 12 kap. 1 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

71 b §. *Förutsättningar för tillstånd för prejudikatbesvär.* Hänvisningen i 1 mom. till 13 § 2 mom. 1 punkten i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om prejudikatgrunder i anslutning till regleringen om besvärstillstånd finns i 12 kap. 5 § 1 mom. 1 punkten i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

71 c §. *Förfarande i tillståndsärenden som gäller prejudikatbesvär.* Hänvisningarna i 2 och 3 mom. till 29 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att de motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om överföring av ärenden finns i 3 kap. 7 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

92 §. *Rättegångskostnader.* Hänvisningen till 13 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om ersättning för rättegångskostnader finns i 10 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

45.

Lag

om ändring av 66 och 72 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 66 § 2 mom. och 72 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) som följer:

66 §

Hörande då besvär behandlas

Utöver vad som i 6 kap. 10 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning den skattskyldiges besvär kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

72 §

Rättegångskostnader

Bestämmelser om ersättning för rättegångskostnader finns i 10 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Denna lag träder i kraft
den 20 .

66 §. *Hörande då besvär behandlas.* Hänvisningen i 2 mom. till 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om beslut i ärenden utan att parterna hörs finns i 6 kap. 10 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

72 §. *Rättegångskostnader.* Hänvisningen till 13 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om ersättning för rättegångskostnader finns i 10 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

46.

Lag

om ändring av 194 och 207 § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 194 § 2 mom. och 207 §, sådana de lyder i lag 877/2012, som följer:

194 §

Förvaltningsdomstolen ska med anledning av besvär och utlåtande, då besvär anförts av Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, ge den skattskyldige och, då besvär anförts av den skattskyldige, Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, tillfälle att avge bemötande och vid behov *den som söker ändring* tillfälle att avge genmäle. Utöver vad som i 6 kap. 10 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen dock avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om skattebeloppet med anledning av den skattskyldiges yrkande kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

207 §

På ersättning för rättegångskostnader tillämpas 10 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Denna lag träder i kraft
den 20.

194 §. Hänvisningen i 2 mom. till 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om beslut i ärenden utan att parterna hörs finns i 6 kap. 10 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

207 §. Hänvisningen till 13 kap. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om ersättning för rättegångskostnader finns i 10 kap. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

47.

Lag
om ändring av 92 och 94 § i tullagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 92 och 94 § i tullagen (304/2016) som följer:

92 §

Att avstå från att höra en statlig intressebevakare

Utöver det som i 6 kap. 10 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen avgöra besvär över ett beslut som gäller förtullning utan att den statliga intressebevakaren hörs, om skattebeloppet med anledning av gäldenärens besvär kan ändras med högst 6 000 euro och ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

94 §

Hänvisningsbestämmelse

På behandlingen av omprövningsärenden tillämpas, om inte något annat föreskrivs särskilt i denna eller i någon annan lag, det som föreskrivs i förvaltningslagen, och på behandlingen av besvär det som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Denna lag träder i kraft
den 20 .

92 §. *Att avstå från att höra en statlig intressebevakare.* Hänvisningen i paragrafen till 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om beslut i ärenden utan att parterna hörs finns i 6 kap. 10 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

94 §. *Hänvisningsbestämmelse.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

49.

Lag

om ändring av 19 och 23 a § i bränsleavgiftslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i bränsleavgiftslagen (1280/2003) 19 § 2 mom. och 23 a § 3 mom., sådana de lyder i lag 940/2015, som följer:

19 §

Förhandsavgörande

Om en sökande kräver det, ska ett lagakraftvunnet förhandsavgörande med bindande verkan iakttas vid beskattningen av den sökande för den tid avgörandet gäller. Omprövning enligt 23 § av ett förhandsavgörande får inte begäras, utan avgörandet får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som anges i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/). Besvärsmått på statens vägnar har Trafiksäkerhetsverkets skatteombud. Omprövning av ett beslut om att inte meddela förhandsavgörande får inte begäras och beslutet får inte heller överklagas genom besvär.

23 a §

Besvär till förvaltningsdomstolen

Utöver vad som i 6 kap. 10 § 2 mom. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan besvär som anförts av den skattskyldige eller andra parter avgöras utan att Trafiksäkerhetsverkets skatteombud hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och ärendet inte lämnar rum för tolkning eller är oklart.

Denna lag träder i kraft

den 20 .

19 §. Förhandsavgörande. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

23 a §. Besvär till förvaltningsdomstolen. Hänvisningen i paragrafen till 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om beslut i ärenden utan att parterna hörs finns i 6 kap. 10 § 2 mom. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

50.

Lag

om ändring av 48 och 50 a § i fordonsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fordonsskattelagen (1281/2003) 48 § 2 mom. och 50 a § 3 mom., sådana de lyder i lag 937/2015, som följer:

48 §

Förhandsavgörande

Om en sökande kräver det, ska ett lagakraftvunnet förhandsavgörande med bindande verkan iakttas vid beskattningen av den sökande för den tid avgörandet gäller. Omprövning enligt 50 § av ett förhandsavgörande får inte begäras, utan avgörandet får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol på det sätt som anges i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* (/). Omprövning av ett beslut om att inte meddela förhandsavgörande får inte begäras och beslutet får inte heller överklagas genom besvär. Besvärsmått på statens vägnar har Trafiksäkerhetsverkets skatteombud.

50 a §

Besvär till förvaltningsdomstolen

Utöver vad som i 6 kap. 10 § 2 mom. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden* föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan besvär som anförts av den skattskyldige eller av någon annan part avgöras utan att den statliga intressebevakaren hörs, om skattebeloppet med anledning av besvären kan ändras med högst 6 000 euro och om ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

Denna lag träder i kraft

den 20 .

48 §. *Förhandsavgörande.* Paragrafen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.

50 a §. *Besvär till förvaltningsdomstolen.* Hänvisningen i paragrafen till 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om beslut i ärenden utan att parterna hörs finns i 6 kap. 10 § 2 mom. i *lagen om rättegång i förvaltningsärenden*.

51.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om återbäring av accis på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om återbäring av accis på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006) 12 § 3 och 6 mom., av dem 12 § 3 mom. sådant det lyder i lag 247/2008, som följer:

12 §

Ändringssökande

Den förvaltningsdomstol som behandlar ett besvärssärende ska med anledning av besvär som anförts av den skattskyldige ge Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt tillfälle att avge bemötande och vid behov genmäle. Utöver vad som i 6 kap. 10 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (/) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen avgöra besvären utan att höra Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt, om accisåterbäringen med anledning av den skattskyldiges besvär kan ändras med högst 3 000 euro.

Beträffande sökande av ändring gäller i övrigt bestämmelserna i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Denna lag träder i kraft
den 20.

12 §. Ändringssökande. Hänvisningen i 3 mom. till 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen. Bestämmelser om beslut i ärenden utan att parterna hörs finns i 6 kap. 10 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Paragrafens 6 mom. motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen, men hänvisningen till förvaltningsprocesslagen ändras så att den motsvarar den nya lagstiftningen.